

«Aixeca't i camina» (Jn 5,8)

Carta pastoral de Mons. Romà Casanova
i Casanova, bisbe de Vic, en la convocatòria
del Sínode Diocesà de Vic

Vic, 14 de setembre del 2018

CARTA PASTORAL EN LA CONVOCATÒRIA DEL SÍNODE DIOCESÀ DE L'ESGLÉSIA DE VIC

El bisbe de Vic
als preveres i diaques,
a les persones consagrades,
als laics i laiques,
tot el Poble de Déu que pelegrina en aquesta beneïda terra de la diòcesi de Vic.

Durant la missa crismal de l'any passat, l'11 d'abril del 2017, vaig expressar, amb convenciment: «En el meu cor de bisbe, de pastor de l'Església de Vic, neix, amb temor i amb respecte, la crida a convocar el Sínode Diocesà, com una necessitat per a la nostra Església en aquest tombant de la història de la nostra terra. Un sínode que aculli la crida del sant pare Francesc a posar tota la realitat de la nostra pobra Església al servei de l'evangelització, a l'anunci salvador i alliberador de Crist. El missatge del Papa és clar: "La proposta cristiana mai no envelleix. Jesucrist també pot trencar els esquemes avorrits en els quals pretenem tancar-lo i ens sorprèn amb la seva constant creativitat divina. Cada vegada que intentem tornar a les fonts i recuperar la frescor original de l'Evangeli, broten nous camins, mètodes creatius, altres formes d'expressió, signes més eloqüents, paraules carregades de renovat significat per al món actual" (EG, 11). Necessitem, doncs, caminar més junts, fressar els

camins de l'Evangelí sempre nou. Necessitem escoltar-nos els uns als altres perquè el que és de tots, per tots ha de ser acollit, pensat, resat, programat. El que a tots afecta, per tots ha de ser tractat.»

Certament, som en un canvi d'època, en un nou paradigma, en una situació nova en la història i, per tant, per a la nostra Església diocesana. Un canvi social profund que demana una mirada profunda a la realitat. Solament hem de mirar l'estat de les nostres comunitats i parròquies, i el nombre minvant de sacerdots i de religiosos. En aquest moment de l'Església, el sant pare Francesc ens crida a ser una Església en sortida. En la seva exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, ens diu: «Somio un opció missionera capaç de transformar-ho tot, per tal que els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial es converteixi en una via adequada per a l'evangelització del món actual més que per a l'autopreservació» (núm. 27). Hem de ser capaços d'acollir aquest repte missioner i evangelitzador. La desesperança, en aquests moments de feblesa, pot trucar a la porta del nostre cor; però no hi pot entrar. Com vaig dir en l'esmentada homilia de la missa crismal: «L'esperança del cristià no rau en les seves forces ni en les seves qualitats, ni en el nombre dels qui som, ni en la preparació que puguem tenir. L'esperança del cristià no rau en ell mateix, sinó en el Senyor. Fem nostres les paraules del salm: *No és un gran exèrcit el qui salva els reis, / ni per ser valent queda il·lès el soldat; / els cavalls no valen res per a guanyar*

una victòria, / la seva envestida no salva ningú /.../ Tenim posada l'esperança en el Senyor, / auxili nostre i escut que ens protegeix /.../ Que el vostre amor, Senyor, no ens deixi mai; / aquesta és l'esperança que posem en vós (Sl 32).»

Vaig fer motiu de reflexió i pregària, des de la mirada a la realitat, aquesta primera intuïció de convocar el Sínode Diocesà. I sobretot en vaig fer motiu de consulta als organismes de comunió de la nostra Església diocesana: el Col·legi de Consultors, el Consell Presbiteral, el Consell Diocesà de Pastoral, així com també els arxiprestos de la nostra diòcesi. Tot i que el dret canònic solament demana que el bisbe, en cas de voler convocar el Sínode Diocesà, ho ha de fer després d'escoltar el Consell Presbiteral (cf. CIC, 461.1), vaig voler consultar tots els organismes de comunió per poder discernir millor la voluntat de Déu.

En tots ells es va expressar de manera majoritària la conveniència de la celebració del Sínode Diocesà. Tanmateix, es van escoltar altres parers que van manifestar que aquesta celebració requeria un esforç aparentment superior a les nostres capacitats, en aquests moments de menys forces.

Així, doncs, havent escoltat el parer dels membres dels consells i organismes diocesans, sacerdots, diaques, religiosos, laics, i demanant en la meua pregària, personal i comunitària, de cercar la voluntat de Déu, he decidit de convocar el Sínode Diocesà de l'Església de Vic, tal com es farà palès en el

decret que es llegirà i signaré en la celebració eucarística del Dia de la Catedral i la Jornada Diocesana, del 16 de setembre del 2018.

En un d'aquests moments de discerniment em vaig posar en pregària llarga, tot demanant la intercessió dels sants. I en la meva lectura contínua de l'Esriptura em vaig trobar amb el capítol cinquè de l'Evangeli segons sant Joan. Allí es narra un dels signes de Jesús: la guarició de l'home paralític de la piscina de Betzata. Tot meditant el diàleg de Jesús amb el malalt (cf. Jn 5,1-9), prenía forma la conveniència de convocar i viure el Sínode Diocesà. Aquest relat joànic m'evocava la nostra realitat diocesana i la resposta que el Senyor ens demana en aquest moment de la nostra història. És això el que ara us ofereixo per a la vostra lectura i reflexió.

Vols curar-te?

En la piscina de Betzata, la mirada misericordiosa de Jesús es posa en aquell paralític, que estava malalt feia trenta-vuit anys i estava esperant de ser baixat a l'aigua de la piscina, quan aquesta era remoguda, per ser guarit. Sempre, però, feia tard. Un altre s'hi avançava!

El Senyor no ha deixat mai de mirar amb misericòrdia la nostra diòcesi i ens ha beneït amb grans fruits de vida i de santedat, tant en la vida sacerdotal i religiosa com en la vida laical. Una mirada que travessa la història fins a arribar als nostres dies. Un avui que, al meu entendre, des de fa anys, se'ns presenta

com un nou paradigma, en què Déu per a moltes persones ja no és el referent en les qüestions fonamentals de la vida. Com deia Benet XVI: «Mentre que en el passat era possible reconèixer un teixit cultural unitari, àmpliament acceptat en la seva referència al contingut de la fe i als valors inspirats per aquesta, avui no sembla que sigui ja així en extensos sectors de la societat, a causa d'una profunda crisi de fe que afecta moltes persones» (*Porta fidei*, 2).

Els cristians ens veiem immersos en aquestes tendències socials que poden apagar la força transformadora de la fe. I, de fet, no solament hem anat entrant en maneres de pensar que són contràries a la fe cristiana, sinó que també la manera de viure sovint s'allunya de l'evangeli i de la moral cristiana. Aquesta és l'atmosfera en què vivim i que ens porta, àdhuc, als mateixos membres de l'Església a idees i comportaments, actituds i opcions secularitzats, en el sentit de pensar i viure com si Déu no existís.

Nogensmenys, la societat secularitzada mostra signes de necessitat de guarició: la situació ecològica insostenible, la urgència d'una regeneració ètica, els estralls del relativisme en els més febles de la societat, les diferents fonts d'egoisme.

Una primera i fonamental actitud per a poder emprendre el Sínode Diocesà és reconèixer la nostra necessitat de guariment. No podem negar l'evidència que les nostres comunitats passen per moments de dificultat, tant en el nom-

bre com en les opcions clarament cristianes. Ens pertoca, així, a tots nosaltres de donar una mirada als símptomes de les nostres «paràlisis» personals i comunitàries, per a anar, a la llum de l'Esperit Sant, a l'arrel. Aplicant el text que prenc com a rerefons, ens hem de preguntar: Què és el que ens impedeix de caminar? Quines són les nostres «paràlisis»? Què ens està passant, perquè no siguem capaços d'arribar al moment oportú, al *kairós*, al moment de Déu, per a recobrar la salut?

El primer moment del Sínode Diocesà hauria de ser, doncs, per a veure quines són les nostres «paràlisis» per a escoltar Jesús que ens diu: *Vols curar-te?* A vegades pot ser més còmode romandre en els planys i les lamentacions que no pas mirar Jesús i escoltar-lo. És important, però, que això ho fem amb sinceritat i valentia; i, sobretot, amb una mirada al nostre cor. Que no hi hagi mai defensa dels propis interessos o els interessos del nostre grup, que no són sempre clars ni lícits. Ningú no podrà guarir-se si no expressa amb veritat els seus símptomes, el que realment no va bé, el que, encara que sigui humiliant, fa mal, produeix dolor.

Aixeca't, pren la llitera i camina

La invitació de Jesús a aquell paralític de Betzata és clara: li demana confiança en ell i en la seva paraula. I això en tres accions: aixecar-se, prendre la llitera i caminar. Penso que és el mateix que ens demana el Senyor en el mo-

ment d'iniciar el Sínode Diocesà. L'actitud fonamental és la de la confiança en Jesús. Ell és viu en la seva Església. Ell és sempre present en la vida de la comunitat eclesial, com era a Betzata, i com era, entre altres moments, vora el llac de Galilea, quan els apòstols estaven en el mar pescant infructuosament (cf. Jn 21). I la presència de Crist és la que fa néixer la confiança en ell, que és vora nostre. No oblidem que l'Església és el Cos de Crist, i sempre està unida al seu Cap, que és el Crist, mort i ressuscitat, viu entre nosaltres.

Aixeca't

Jesús ens convida avui a aixecar-nos. La confiança en el Senyor ens farà ser capaços de fer-ho, de tornar a posar-nos drets, de no abatre'ns ni caure en el desànim dels qui pensen i viuen que no hi ha res a fer; dels qui pensen que el temps de l'Església ja ha passat i que el món va per altres camins. Aquestes i altres actituds no tenen res a veure amb l'esperança cristiana que neix de Jesús, que va dir: *En el món passareu tribulacions, però tingueu confiança: jo he vençut el món* (Jn 16,33). Tota opció o actitud que expressi i visqui com si Crist i la seva Església ja han fet el seu paper i que ara ha de començar quelcom nou, sigui una nova moral o ètica, o una nova religió capaç d'unir i superar totes les religions, o una filantropia que no necessita Crist i la seva Església; aquestes opcions o actituds són contràries a l'afirmació fonamental cristiana que expressa que Jesús, el Fill de Déu, fet home, és el Salvador i la salvació. No hi ha cap altre salvador ni cap altra salvació

que no sigui Crist i el seu amor redemptor. Ell és la novetat sempre nova. Això és el que ens demana Jesús, a nosaltres, en ple segle XXI, en aquesta nostra Església, que s'endinsa en la història amb més de mil cinc-cents anys. El Senyor ens demana que ens aixequem, és a dir, que, confiant en ell, siguem capaços de tornar a enlairar en el nostre món l'amor i l'esperança que mai no moren, que només trobem en Jesús. El Senyor no ens demana una actitud d'anar contra el món. Certament que hem de lluitar a fi que no ens conformem a l'esperit del món, com exhortava sant Pau als cristians de Roma: *No us emmotlleu al món present; deixeu-vos transformar i renoveu el vostre interior, perquè pugueu reconèixer quina és la voluntat de Déu, allò que és bo, agradable a ell i perfecte* (12,2). Sempre hi ha moments àlgids en què hem de plantar cara i donar testimoniatge de la nostra fe, encara que això ens costi la persecució o el mateix martiri. Déu estima la humanitat, també la nostra, sense cap mena de dubte. I això ens demana de ser capaços d'anunciar de nou la bellesa de l'Evangelí, en tots els camps: la bellesa de la família, la bellesa de la fraternitat humana, la bellesa de tenir un cor pur i net, la bellesa de la defensa de la vida, la bellesa de la pobresa evangèlica; i així tants i tants aspectes del misteri de Crist, que són capaços de desvetllar en el cor dels homes la set de veritat i d'amor, de bellesa i misericòrdia.

Aixecar-se i trencar la comoditat, les rutines, és una actitud imprescindible per a poder emprendre de veritat el Sínode Diocesà. Posar la mirada en

Crist, confessant la seva reialesa, que és la de ser servidor de tothom, significa imitar-lo i prendre la força que brolla del seu servei per a ser nosaltres també servidors dels homes. L'Església de Crist té com a missió única ser instrument, signe, sacrament de la seva presència salvadora enmig del món. I la salvació té aquest preu: donar la vida. Crist dóna la vida. La seva Església, enmig del món i de la història, no pot fer res més que servir, donant la vida, a fi que Crist sigui present, alliberant la humanitat dels paranys del pecat que porta a la mort.

Pren la llitera

Aixecar-se i carregar la llitera és el que demana Jesús al paralític de Betzata. El qui recobra la salut ha de carregar la seva llitera, el testimoniatge de la seva malaltia. Els cristians, tots els cristians, som salvats, alliberats, guarits per la misericòrdia divina. Ens diu Francesc, papa: «És necessari de pensar que tots nosaltres som un exèrcit de perdonats. Tots nosaltres hem estat mirats amb compassió divina» (*Gaudete et exsultate*, 82). Per això, en emprendre el Sínode, se'ns demana de carregar amb humilitat i sense cap vergonya la nostra «llitera»; que, a més, és assumir tota la nostra història, tant personal com eclesial. La mirada al que hem viscut, al que ha viscut la nostra Església, ha de ser feta fonamentalment amb agraïment. Si nosaltres tenim la fe en Crist que ens fa capaços d'aixecar-nos per a posar-nos en camí, és perquè molts, abans de nosaltres, han cregut en ell i han maldat

per fer de la seva vida expressió del que habitava en el seu cor: l'amor a Déu i la lluita per estimar els germans. Uns fa temps que ens han deixat, altres més recentment. Rostres concrets que poso en el meu cor i dono gràcies a Déu pel seu lliurament a Crist i a la seva Església. Penso en bisbes, sacerdots i diaques, i una multitud de religiosos i laics.

M'agrada de repetir que no és pas una cosa petita que la nostra Església de Vic s'hagi mantingut sempre fidel a la fe cristiana en l'Església catòlica, en comunió amb l'Església de Roma, i el seu pastor, el Sant Pare. I això significa fidelitat en tots els temps i haver estat capaços de plantar cara a tot el que significava trencament de la fe i de la comunió. En cada època hi ha sempre aquells paranys que ens volen fer caure en el pecat de l'heretgia, del cisma o, encara més, de l'apostasia. Aquesta fe, malgrat els nostres pecats i defallences, ha estat la que ha ajudat a renéixer de nou, quan les divisions i les mancances d'amor internes ens han separat i han desfigurat el rostre de Crist entre nosaltres, el rostre de la mateixa Església.

Ahora «carregar la llitera» significa fer nostres els fracassos i els errors, tant els propis com els dels qui ens han precedit. No és qüestió de condemnar, ni de rebutjar els germans que han fet altres coses que, des de la mirada nostra, no són correctes ni adients. Un germà sempre és germà. I el reconeixement de l'error o el pecat en ell no pot trencar mai de la relació de

fraternitat. Sabent-nos Cos de Crist no puc rebutjar mai el qui és membre del mateix cos; és més, he de lluitar, estimar i perdonar, a fi que el membre malalt sigui amorosit per la misericòrdia divina.

Un altre significat que pot expressa en positiu «la llitera» és el servei que feia al malalt de Betzata. Hem de valorar tot el que de bo hi ha en la nostra diòcesi –que és moltíssim!–, i potenciar-ho, des d'una mirada generosa i lúcida. Les realitats no són bones o dolentes solament per la seva novetat o per la seva antiguitat. Hauríem de ser, tots nosaltres, en el Sínode Diocesà, com aquell cap de casa que, com diu Jesús, *treu del seu tresor coses noves i coses velles* (Mt 13,52).

I camina

Posar-se a caminar és el que finalment va fer el paralític de Betzata. També nosaltres, com a Església de Vic, volem posar-nos de nou en camí, fent l'experiència de comunió que és el Sínode Diocesà. Caminar junts, aquest és el significat de la paraula «sínodo». L'Església és per naturalesa sinodal. Un cristià no camina mai sol, sempre ho fa amb els altres. Quan caiem en l'error de caminar sols, pensem, potser en un principi, que farem més camí; però, més aviat que tard, experimentem el pes de la soledat cercada, que ens afeixuga i ens paralitza. L'Església és, com diem moltes vegades, el Poble de Déu, el Cos de Crist, l'Edifici de Déu, la Vinya del Senyor, el Temple

de Déu, la Família de Déu... Totes aquestes imatges parlen de comunitat, de fraternitat, d'unitat, de comunió. Ser cristià, ser Església, significa ser amb els altres, caminar amb els altres.

I ens hem de posar en camí tots. Aquesta ha de ser l'actitud de tots els qui formem l'Església de Vic. Certament que el Sínode Diocesà es concreta, en la seva fase final, en la formació d'una assemblea pròpia, amb una presència significativa i representativa de tot el Poble de Déu; però el Sínode és cosa de tots. Tothom ha de posar-se en camí, primer de tot amb la pregària. La invocació de l'Esperit Sant, en la confessió de Déu Pare i del seu Fill, Jesucrist, és un element essencial en el Sínode Diocesà; no una mera rúbrica o tràmit a fer. La invocació permanent de l'Esperit Sant és una necessitat per a poder escoltar la veu del Senyor i trobar camins per a fer-ne vida. Però, a més, en la fase inicial hi ha tot un treball en què tots els qui formem l'Església diocesana som convidats a aportar, en la tasca dels grups sinodals parroquials i d'associacions, el que vegem com a important, significatiu i necessari per al present i futur del nostre bisbat i de les nostres parròquies i comunitats. Aquest treball ha de ser, com sempre en l'Església, no una recerca per imposar les meves idees, o les idees dels grups, sinó una veritable escolta de Déu, en la comunió de l'Església, i un exercici de discerniment de la voluntat de Déu. Això demana una espiritualitat de comunió que, com ensenyava sant Joan Pau II, és «la capacitat de veure, abans que

res, el que hi ha de positiu en l'altre, per a acollir-lo i valorar-lo com un regal de Déu» (*Novo millennio Ineunte*, 43).

És des de la identitat més pregona d'on podem pouar el que hi ha en el cor de l'Església i en el nostre cor, per descobrir la voluntat de Déu per a nosaltres, aquí i ara. Ja des d'aquest moment us agraeixo el treball sincer i generós que implicarà cada etapa del Sínode Diocesà. I sobretot serà important que tot el Poble de Déu aculli el que brolli com a normativa de la celebració del Sínode Diocesà. I no solament l'acceptació, sinó que haurem de ser igualment generosos en la seva posada en pràctica. Què en trauríem d'escoltar la Paraula de Déu si després no la poséssim en pràctica?

Aixeca't i camina, Església de Vic

El Sínode Diocesà ha d'emprendre el seu camí per guiar-nos on el Senyor, pel seu Esperit Sant, vulgui conduir-nos. Hi ha uns punts clau, al meu entendre, que són la respiració de l'Església de tots els segles i que en el Concili Vaticà II, com un nou alè de l'Esperit, van ressonar clarament: la crida a la santedat a tots els membres de l'Església i la crida a l'evangelització, pròpia i insubstituïble per a tot batejat i confirmat. Aquest Sínode Diocesà, evidentment, ha de recollir tot el treball i el camí de l'Església universal, sobretot en el ja mencionat Concili Vaticà II i en el magisteri dels romans pontífexs més propers a nosaltres en el temps. Així mateix ha de saber recollir el camí de l'Església

Diocesana en comunió amb les esglésies que pelegrinem a Catalunya, sobretot el darrer Concili Provincial Tarraconense, i continuant amb els Plans Diocesans més recents: *Sigueu sants* (2009-2014) i *L'alegria d'evangelitzar* (2014-2019). El camí que hem intentat de fer s'ha de consolidar. I per això caldrà fer les reformes necessàries de les estructures al servei de la nostra santedat i de la nostra missió evangelitzadora. Francesc, papa, ens diu al respecte: «La reforma de les estructures que exigeix la conversió pastoral només pot entendre's en aquest sentit evangelitzador: procurar que totes elles es tornin més missioneres, que la pastoral ordinària en totes les seves instàncies sigui més expansiva i oberta, que col·loqui els agents pastorals en constant actitud de sortida i afavoreixi així la resposta positiva de tots aquells a qui Jesús convoca a la seva amistat. Com deia Joan Pau II als bisbes d'Oceania, "tota renovació en el si de l'Església ha de tendir a la missió com a objectiu per a no caure pressa d'una mena d'introversió eclesial"» (EG, 27).

El camí del Sínode Diocesà de l'Església de Vic començarà en el moment en què signi el Decret de Convocatòria del Sínode Diocesà. I aquest camí s'ha de perllongar, si no es disposa una altra cosa, i si Déu vol, fins al curs pastoral 2021-2022. Després d'una primera etapa preparatòria, començarà el treball dels grups sinodals parroquials, precedit de la celebració d'Inici del Sínode Diocesà, a la qual serà convocat tot el Poble de Déu. El treball dels grups sinodals ha d'abocar en les ponències i propostes que han de ser el

marc del desenvolupament del Sínode Diocesà pròpiament dit, en el qual participaran aquells que indica el dret universal de l'Església i les normati- ves pròpies d'aquest Sínode Diocesà. El fruit del treball de l'Assemblea Si- nodal serà lliurat al bisbe diocesà, l'únic legislador en l'Església diocesana, dins una celebració de clausura del Sínode a la qual també serà convidat tot el Poble de Déu. I després d'un temps oportú, després del discerniment episcopal en la fe i en la comunió de l'Església, el bisbe promulgarà les Constitucions Sinodals. Les quals han de ser enviades a l'arquebisbe me- tropolità, a la Conferència Episcopal i a la Santa Seu Apostòlica.

«Aixeca't i camina, Església de Vic», aquesta és la invitació que us faig en nom del Senyor. I ho faig en aquest moment que es compleix el quinzè ani- versari de la meva ordenació episcopal i del meu servei com a pastor vos- tre. Si us faig aquesta crida és perquè, malgrat les nostres febleses, mante- nim la mirada posada en el Senyor, i, amb ell i per ell, podem aixecar-nos i caminar. Un caminar que hem de fer junts; aquesta és l'essència del Sínode. Els reptes que tenim al davant nostre com a creients i com a Església són grans. No podem mirar a un altre costat o deixar, simplement, que passi el temps, esperant temps millors. El Sínode és un *kairós*, un temps oportú que el Senyor ens ofereix per a afrontar els reptes que tenim plantenjats. Som convidats en el Sínode Diocesà de l'Església de Vic a mirar el nostre present amb confiança i a somiar un futur en què el nostre anunci de Crist,

fet paraula i vida en nosaltres, serà albada de llum i de vida per a molts dels nostres germans que no coneixen Crist i, per això, no poden estimar-lo.

Ens exhortem els uns als altres a la nostra pregària, ja des d'ara, pel bon desenvolupament i els bons fruits del Sínode Diocesà. Ens encomanem a la intercessió de la Mare de Déu de Montserrat i de sant Joan Baptista, patrons diocesans, i als sants de la nostra Església de Vic: sant Bernat Calbó, sant Miquel dels Sants, sant Antoni Maria Claret, santa Joaquina de Vedruna, sant Pere Almató, sant Francesc Coll i santa Carme Sallés; als beats Pere Tarrés i Josep Tous i als beats màrtirs diocesans. Que tots ells siguin per a nosaltres estímul i ajut per a ser fidels a la crida del Senyor a viure la santedat pròpia dels fills de Déu i a ser, sempre i en tot lloc, testimonis de Crist, amb la paraula i la vida.

Que Déu us beneeixi a tots vosaltres, fills i filles estimats de Déu,

+Romà, bisbe de Vic

A handwritten signature in black ink, which appears to read "Romà, Bisbe de Vic". The signature is written in a cursive, flowing style and is underlined with a single horizontal line.

Vic, 14 de setembre del 2018

